

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia 2022 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny,
zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych**

Na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, 2105 i 2106 oraz z 2022 r. poz. 1488) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 277) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1:

a) w ust. 1:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) instrumentów kapitałowych wyemitowanych lub wystawionych przez jednostkę, w tym udziałów, opcji na akcje własne, praw poboru lub warrantów, praw do akcji i innych instrumentów finansowych, które zgodnie z ustawą jednostka zalicza do kapitału własnego, z wyjątkiem zobowiązań i instrumentów złożonych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2;”;

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) praw i zobowiązań wynikających z umów ubezpieczeniowych w rozumieniu ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2283), w tym instrumentów pochodnych wbudowanych w takie umowy, w których obowiązek płatności zależy od warunków klimatycznych, geologicznych lub innych czynników naturalnych;”;

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. poz. 939).

- uchyla się pkt 5,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2. Przepisy rozporządzenia stosuje się również do:
 - 1) instrumentów pochodnych wbudowanych w umowy, o których mowa w ust. 1 pkt 4;
 - 2) zasad wyłączenia z ksiąg rachunkowych należności finansującego, o których mowa w art. 3 ust. 4 ustawy;
 - 3) utraty wartości instrumentów, o których mowa w pkt 1, oraz należności, o których mowa w pkt 2.”;
- 2) w § 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do:
 - 1) umów, których przedmiotem są zasoby niefinansowe, takich jak kontrakty towarowe, opcje i kontrakty swap, przewidujących dla stron prawo do rozliczenia zobowiązania poprzez wydanie środków pieniężnych albo innych aktywów finansowych, z wyjątkiem przypadku, gdy jednostka:
 - a) zawarła umowę w celu nabycia, sprzedaży lub wykorzystania zasobów niefinansowych,
 - b) zawierając umowę, miała zamiar nabycia, sprzedaży lub wykorzystania zasobów niefinansowych,
 - c) oczekuje wykonania postanowień umowy poprzez dostawę zasobów niefinansowych;
 - 2) zobowiązań i instrumentów złożonych, które na podstawie umowy mogą być rozliczone przez jednostkę drogą wydania aktywów finansowych albo własnych instrumentów kapitałowych.”;
- 3) w § 3:
 - a) pkt 4–7 otrzymują brzmienie:
 - „4) instrument pochodny – instrument finansowy:
 - a) którego wartość jest zależna od zmiany wartości instrumentu bazowego, to jest określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego lub towaru, kursu wymiany walut, indeksu cen lub stóp, oceny wiarygodności kredytowej lub indeksu kredytowego albo innej podobnej wielkości, i
 - b) w odniesieniu do którego zawarcie umowy, w tym nabycie lub emisja, nie wymaga żadnych wydatków lub wpływów początkowych lub wymaga

początkowej inwestycji netto, czyli wydatków pomniejszonych o wpływ lub wpływów pomniejszonych o wydatki, mniejszej niż byłaby wymagana dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych, i

c) którego rozliczenie nastąpi w przyszłości

– przy czym do instrumentów pochodnych zalicza się w szczególności transakcje terminowe, takie jak kontrakty forward lub futures, opcje oraz kontrakty swap, a nie zalicza się własnych instrumentów kapitałowych, w tym wyemitowanych warrantów subskrypcyjnych, opcji na akcje własne, jak również instrumentów kapitałowych stanowiących część instrumentu złożonego;

- 5) kontrakt forward – umowę nakładającą na jedną stronę obowiązek dostarczenia, a na drugą – odbioru aktywów o określonej ilości, w określonym terminie w przyszłości i po określonej, umownej cenie, w tym cenie zmiennej, ustalonej w momencie zawierania kontraktu;
 - 6) kontrakt futures – umowę o określonej standardowej charakterystyce, będącą przedmiotem obrotu na aktywnym rynku, nakładającą na jedną stronę obowiązek dostarczenia, a na drugą – odbioru aktywów o określonej ilości, w określonym terminie w przyszłości i po określonej umownej cenie, w tym cenie zmiennej, ustalonej w momencie zawierania kontraktu;
 - 7) opcja – kontrakt, w wyniku którego nabywca (posiadacz) opcji otrzymuje prawo zakupu (opcja kupna – call) lub sprzedaży (opcja sprzedaży – put) określonych aktywów podstawowych po określonej, umownej cenie w przyszłości, a wystawca (emitent) opcji przyjmuje na siebie zobowiązanie do jej rozliczenia w przyszłości;”
- b) pkt 11–18 otrzymują brzmienie:
- „11) efektywna stopa procentowa – stopę, za pomocą której następuje zdyskontowanie do bieżącej wartości związanych z instrumentem finansowym przyszłych przepływów pieniężnych oczekiwanych w okresie do terminu wymagalności; efektywna stopa procentowa stanowi wewnętrzną stopę zwrotu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego za dany okres; przy wyliczeniu efektywnej stopy procentowej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych uwzględnia się opłaty płacone lub otrzymywane

przez strony kontraktu powiązane z zawartą umową i identyfikowane jako z nią bezpośrednio powiązane; efektywną stopę procentową określa się w walucie, w której denominowany jest dany instrument; w przypadku instrumentów oprocentowanych zmienną stopą procentową oszacowanie efektywnej stopy procentowej bazuje na podstawie prognozy przyszłych przepływów i podlega prospektywnej aktualizacji w miarę zmieniania się stóp referencyjnych; aktualizacja przeprowadzana jest nie później niż na początek kolejnego okresu odsetkowego;

- 12) skorygowana cena nabycia (zamortyzowany koszt) aktywów finansowych i zobowiązań finansowych – wartość, w jakiej składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych został po raz pierwszy wprowadzony do ksiąg rachunkowych lub odpowiednio wartość uznana za wartość początkową dla potrzeb wyceny w skorygowanej cenie nabycia, pomniejszoną o spłaty wartości nominalnej (kapitału podstawowego), odpowiednio skorygowaną o skumulowaną kwotę zdyskontowanej różnicy między wartością początkową składnika aktywów finansowych i jego wartością w terminie wymagalności, wyliczoną za pomocą efektywnej stopy procentowej, a także pomniejszoną o odpisy aktualizujące wartość;
- 13) koszty transakcji – koszty poniesione bezpośrednio w związku z przeniesieniem, nabyciem lub zbyciem aktywów finansowych, a także przeniesieniem, odkupem, zaciągnięciem lub emisją zobowiązań finansowych; do kosztów transakcji zalicza się, w szczególności prowizje maklerskie, w tym za pośrednictwem w nabywaniu lub zbywaniu instrumentów finansowych, opłaty giełdowe i inne nałożone przez uprawnione instytucje w związku z zawarciem transakcji, prowizje za doradztwo, podatki i opłaty;
- 14) uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie – zobowiązanie do wymiany w przyszłym terminie lub terminach ustalonej ilości zasobów według określonej, umownej ceny;
- 15) umowa odkupu – umowę, z której wynika zobowiązanie do wymiany z inną jednostką aktywów finansowych w zamian za środki pieniężne lub zapłatę w innej formie oraz jednocześnie zobowiązanie do odkupienia tego składnika aktywów finansowych w przyszłym terminie za kwotę stanowiącą

równowartość otrzymanych środków pieniężnych lub zapłaty w innej formie, powiększoną o odsetki;

- 16) pozycja zabezpieczana – aktywa, zobowiązania, a także uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie lub planowana transakcja, z którymi wiąże się ryzyko zmiany wartości godziwej albo przyszłych przepływów pieniężnych oczekiwanych przez jednostkę, jeżeli spełniają warunki określone w rozporządzeniu;
 - 17) instrument zabezpieczający – instrument pochodny, w tym instrument pochodny wbudowany, a w uzasadnionych przypadkach także składnik aktywów finansowych lub składnik zobowiązań finansowych niebędący instrumentem pochodnym, co do których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub związane z nimi przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub związanych z nią przepływów pieniężnych;
 - 18) zabezpieczanie – wybór jednego lub więcej instrumentów zabezpieczających, których zmiany wartości godziwej lub wynikające z nich przepływy pieniężne kompensują zmianę wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub związanych z taką pozycją przepływów pieniężnych;”
- c) pkt 21 otrzymuje brzmienie:
- „21) aktywny rynek – rynek, na którym transakcje dotyczące danego składnika aktywów finansowych lub zobowiązania odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczać bieżących informacji na temat cen tego składnika aktywów finansowych lub zobowiązania, w tym rynki giełdowe, rynki pośredników, rynki brokerskie i rynki transakcji bezpośrednich, które cechują się taką częstotliwością i takim wolumenem;”
- d) pkt 25 otrzymuje brzmienie:
- „25) cena rynkowa – możliwą do uzyskania cenę (wartość) sprzedaży albo cenę nabycia instrumentu finansowego, ustaloną na aktywnym rynku;”
- e) dodaje się pkt 26–31 w brzmieniu:
- „26) tytuły uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania lub certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych – wyemitowane na podstawie właściwych przepisów prawa polskiego lub obcego:

- a) papiery wartościowe, w szczególności certyfikaty inwestycyjne funduszu inwestycyjnego zamkniętego lub
 - b) niebędące papierami wartościowymi instrumenty finansowe, w szczególności jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych oraz tytuły uczestnictwa, reprezentujące prawa majątkowe przysługujące uczestnikom funduszu inwestycyjnego lub instytucji wspólnego inwestowania
- które na potrzeby rozporządzenia traktuje się jak instrumenty kapitałowe;
- 27) zasoby niefinansowe – aktywa niebędące aktywami finansowymi lub usługi, w tym usługi przesyłu gazu, a także wykorzystywane na bieżąco media, w tym energia elektryczna, gaz;
 - 28) wycena za pomocą modelu – technikę wyceny pozwalającą wyznaczyć wartość godziwą składnika aktywów lub zobowiązań przez przeliczenie przyszłych kwot, w szczególności przepływów pieniężnych lub dochodów i wydatków, na jedną zdyskontowaną kwotę, z uwzględnieniem założeń dotyczących ryzyka lub pozwalającą za pomocą innych powszechnie uznanych metod na oszacowanie wartości godziwej aktywów lub zobowiązań, w których dane wejściowe do modelu są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni lub pośredni; w przypadku gdy dane obserwowalne na rynku nie są dostępne, dopuszcza się zastosowanie danych nieobserwowalnych, z tym że we wszystkich przypadkach jednostka wykorzystuje w maksymalnym stopniu dane obserwowalne i w minimalnym stopniu dane nieobserwowalne;
 - 29) dane obserwowalne – dane wejściowe do modelu odzwierciedlające założenia, które przyjęliby uczestnicy rynku podczas wyceny składnika aktywów lub zobowiązania, uwzględniające w sposób bezpośredni lub pośredni:
 - a) ceny podobnych aktywów lub zobowiązań pochodzących z aktywnego rynku,
 - b) ceny identycznych lub podobnych aktywów lub zobowiązań pochodzących z rynku, który nie jest aktywny,
 - c) dane wejściowe do modelu inne niż ceny, o których mowa w lit. a i b, które są obserwowalne w odniesieniu do danego składnika aktywów lub zobowiązania, w szczególności:

- stopy procentowe i krzywe dochodowości obserwowalne we wspólnie notowanych przedziałach,
 - zakładaną zmienność,
 - spread kredytowy,
 - d) dane wejściowe potwierdzone przez rynek;
- 30) dane nieobserwowalne – dane wejściowe do modelu opracowywane przy wykorzystaniu wiarygodnych informacji dostępnych w danych okolicznościach na temat założeń przyjmowanych przez uczestników rynku, które spełniają cel wyceny pozycji w wartości godziwej;
- 31) standaryzowana transakcja kupna lub sprzedaży – kupno lub sprzedaż składnika aktywów finansowych zgodnie z umową, której warunki wymagają dostarczenia składnika aktywów finansowych w okresie wynikającym z obowiązujących regulacji lub konwencji przyjętych na danym rynku, w tym zasad rozliczania transakcji na aktywnym rynku.”;
- 4) § 4 otrzymuje brzmienie:
- „§ 4. 1. Aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe uznaje się za powstałe, w razie zawarcia przez jednostkę kontraktu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 23 ustawy.
2. Aktywa finansowe oraz zobowiązania finansowe, w tym zawarte transakcje terminowe, z których wynika zobowiązanie lub prawo do nabycia lub sprzedaży w przyszłym terminie ustalonej liczby określonych instrumentów finansowych po ustalonej cenie, wprowadza się do ksiąg rachunkowych pod datą zawarcia kontraktu, bez względu na przewidziany w umowie termin rozliczenia transakcji.
3. Aktywa finansowe nabyte w ramach standaryzowanej transakcji kupna wprowadza się do ksiąg rachunkowych, w zależności od przyjętej przez jednostkę metody wyceny, pod datą zawarcia transakcji albo na dzień rozliczenia transakcji. Wybrana przez jednostkę metoda ma zastosowanie również w przypadku sprzedaży aktywów finansowych w ramach standaryzowanej transakcji sprzedaży.
4. Zobowiązania do udzielenia finansowania oraz prawa do zaciągnięcia finansowania wprowadza się do ksiąg rachunkowych w momencie uruchomienia finansowania, z wyjątkiem zobowiązania do udzielenia finansowania oraz prawa do zaciągnięcia finansowania:
- 1) które może być rozliczone przez jedną ze stron netto w środkach pieniężnych albo poprzez dostarczenie lub wyemitowanie innego instrumentu finansowego;
- ”

- 2) poniżej rynkowej stopy procentowej, które stanowią instrumenty pochodne.”;
- 5) w § 5 w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) pozostałe zobowiązania finansowe.”;
- 6) w § 6:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu zalicza się aktywa pozyskane, w tym nabyte, w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z krótkoterminowych zmian cen oraz wahań innych czynników rynkowych lub z zamiarem zbycia, w tym odsprzedaży, w krótkim terminie, a także inne aktywa finansowe, bez względu na zamiary, jakimi kierowano się przy zawieraniu kontraktu, jeżeli stanowią one składnik portfela podobnych aktywów finansowych, co do którego jest duże prawdopodobieństwo realizacji w krótkim terminie zakładanych korzyści ekonomicznych.”,
 - b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przez zbycie, w tym odsprzedaż, instrumentów finansowych należy rozumieć także odkupienie tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania lub wykup certyfikatów inwestycyjnych przez fundusz inwestycyjny.”,
 - c) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Aktywa finansowe zaliczone przez jednostkę do przeznaczonych do obrotu, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, jeżeli przestały być utrzymywane z zamiarem zbycia, w tym odsprzedaży, w krótkim terminie, mogą być zgodnie z ust. 4 i 5 przekwalifikowane do innych kategorii wymienionych w § 5 ust. 1.”,
 - d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Aktywa finansowe zaliczone do przeznaczonych do obrotu, z wyjątkiem określonych w ust. 5, mogą być przekwalifikowane do innych kategorii jedynie w wyjątkowych okolicznościach, przez które rozumie się okoliczności wynikające z odosobnionego zdarzenia, które nie poddaje się kontroli jednostki, nie jest zdarzeniem powtarzającym się i którego nie można było przewidzieć na podstawie racjonalnych przesłanek w momencie początkowego ujęcia instrumentu.”;
- 7) w § 7:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do pożyczek udzielonych i należności własnych zalicza się, niezależnie od terminu ich wymagalności (zapłaty), aktywa finansowe powstałe na skutek wydania bezpośrednio na rzecz dłużnika lub emitenta środków pieniężnych, pod warunkiem że zawarty kontrakt spełnia wymagania określone w art. 3 ust. 1 pkt 23 ustawy.”,

b) w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Do pożyczek udzielonych i należności własnych zalicza się także instrumenty finansowe nabyte w ramach umowy odkupu w zamian za wydane bezpośrednio zbywającemu środki pieniężne, jeżeli z zawartej umowy odkupu jednoznacznie wynika, że zbywający nie utracił kontroli nad wydanymi instrumentami finansowymi.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Wydanie bezpośrednio na rzecz dłużnika lub emitenta środków pieniężnych obejmuje również przekazanie środków pieniężnych pośrednikowi, który w imieniu i na rzecz dłużnika lub emitenta przeprowadza emisję instrumentów dłużnych na rynku pierwotnym lub pozyskuje finansowanie dla dłużnika.”,

d) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Do pożyczek udzielonych i należności własnych nie zalicza się aktywów finansowych, które spełniają kryteria aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu, w tym przeznaczonych do odsprzedaży w krótkim terminie, chyba że spełnione zostały warunki określone w § 6 ust. 3-5.

4. Do pożyczek udzielonych i należności własnych nie zalicza się odkupionych dłużnych aktywów finansowych, w tym odkupionych pożyczek lub należności, a także wpłat dokonanych przez jednostkę w celu nabycia instrumentów kapitałowych nowych emisji, również wtedy, gdy nabycie instrumentów kapitałowych następuje w pierwszej ofercie publicznej lub w obrocie pierwotnym, a w przypadku praw do akcji – także w obrocie wtórnym.”;

8) w § 8:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności można zaliczyć także nabyte dłużne aktywa finansowe z opcją sprzedaży (put) lub opcją kupna (call), które odpowiednio dają stronom prawo żądania wcześniejszego wykupu lub prawo wykupu instrumentu finansowego przed upływem terminu wymagalności, pod warunkiem że jednostka – mimo posiadania opcji sprzedaży –

zamierza i może utrzymać instrument do terminu wymagalności, a w przypadku opcji kupna związanej z instrumentem kwoty otrzymane od emitenta we wcześniejszym terminie nie będą istotnie odbiegały od wartości tego instrumentu wynikającej z ksiąg rachunkowych.”,

b) w ust. 3:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) kwota możliwa do uzyskania od emitenta po wykonaniu przez niego opcji kupna, o której mowa w ust. 2, jest znacząco niższa od wartości instrumentu wynikającej z ksiąg rachunkowych;”

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) jednostka nie dysponuje środkami na finansowanie działalności do terminu wymagalności;”;

9) w § 10:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zawarta umowa nie jest wyceniana w wartości godziwej, ze skutkami przeszacowania zaliczanymi do przychodów lub kosztów okresu sprawozdawczego na podstawie § 21 ust. 1 lub 2 pkt 1;”

b) w ust. 1a:

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wbudowany instrument pochodny powoduje, że strumień przepływów pieniężnych z tytułu płatności części lub całości nominału lub odsetek jest wyrażany w walucie obcej, a powstałe na dzień wyceny różnice kursowe zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych, lub ujmuje w wartości początkowej składnika aktywów finansowych na podstawie ustawy, lub”

– w pkt 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„wbudowany instrument pochodny w umowach, o których mowa w art. 3 ust 4 ustawy, powoduje, że kwoty płatności wynikające z umów zmieniają się na skutek:”

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jeżeli wiarygodne ustalenie wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego nie jest możliwe w momencie nabycia albo w następujących po tym terminach wyceny, to instrument finansowy zalicza się do aktywów finansowych

przeznaczonych do obrotu, a w przypadku gdy umowa zasadnicza nie jest instrumentem finansowym, to umowa zasadnicza ujmowana jest na zasadach ogólnych, natomiast jednostka ujawnia w dodatkowych informacjach i objaśnieniach sprawozdania finansowego brak możliwości wiarygodnej wyceny takiego instrumentu wbudowanego.”;

10) w § 11:

a) w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Utrata kontroli następuje wtedy, gdy wynikające z zawartego kontraktu prawa do całości lub odpowiedniej części korzyści ekonomicznych zostały zrealizowane, wygasły albo jednostka zrzekła się tych praw.”,

b) w ust. 2:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ma prawo do odkupu takich aktywów lub jako pierwsza może odmówić odkupu, a cena różni się od wartości godziwej aktywów na dzień odkupu oraz aktywa takie nie są łatwo dostępne na rynku; ”,

– w pkt 2 skreśla się wyrazy „lub umorzenia”,

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ponosi zasadnicze ryzyko związane z wydanymi aktywami, jakby była ich posiadaczem, w wyniku wystawienia bezwarunkowej opcji sprzedaży (put) tych aktywów, aktywa takie nie są łatwo dostępne na rynku oraz cena odkupu składnika lub pozostałe warunki opcji są tak określone, że prawdopodobieństwa odkupu nie można uznać za znikome;”,

– dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) ponosi zasadnicze ryzyko związane z wydanymi aktywami, jakby była ich posiadaczem, w wyniku wystawienia bezwarunkowej opcji sprzedaży (put) tych aktywów, która cechuje się wartością wewnętrzną wyższą od zera przez cały okres trwania umowy, bez względu na to, czy aktywa takie są łatwo dostępne na rynku.”;

11) w § 12:

a) w ust. 4 dodaje się zdanie drugie i trzecie w brzmieniu:

„Istotne różnice mogą wynikać zarówno z cech ekonomicznych instrumentów wymienianych, jak również z ich cech prawnych, w tym również scalenia kilku umów w jedną. Jednostka dokonująca wymiany dłużnych instrumentów

finansowych stosuje zasady określone w § 20a w zakresie wyceny nowo wprowadzonego zobowiązania.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zobowiązanie finansowe uznaje się za spełnione również wtedy, gdy do obowiązującej umowy, której przedmiotem jest dłużny instrument finansowy, wprowadzono zmiany powodujące powstanie co najmniej 10% różnicy między zdyskontowaną bieżącą wartością przepływów pieniężnych wynikających ze zmienionej umowy a zdyskontowaną bieżącą wartością pozostałych przepływów pieniężnych ustalonych na podstawie umowy obowiązującej dotychczas. Jednostka dyskontuje przepływy wynikające z umowy zmienionej i umowy przed zmianą z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej ustalonej na dzień zmiany dla umowy przed zmianą. Na dzień, od którego zmiany w umowie obowiązują, dotychczasowe zobowiązanie finansowe powinno zostać wyłączone z ksiąg rachunkowych, a nowe zobowiązanie finansowe do nich wprowadzone. Jednostka dokonująca zmiany umowy spełniającej podane kryteria stosuje zasady określone w § 20a w zakresie wyceny nowo wprowadzonego zobowiązania finansowego.”;

12) w § 13 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Aktywa finansowe wprowadza się do ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia kontraktu w cenie nabycia, to jest w wartości godziwej poniesionych wydatków lub przekazanych w zamian innych składników majątkowych, zaś zobowiązania finansowe – w wartości godziwej uzyskanej kwoty lub wartości otrzymanych innych składników majątkowych, z uwzględnieniem § 20, § 20b, § 21, i § 33 ust. 4. Poniesione przez jednostkę koszty transakcji podwyższają wartość wprowadzanych do ksiąg rachunkowych aktywów finansowych, zaś w przypadku zobowiązań finansowych koszty transakcji pomniejszają wartość zobowiązań.

2. Sposób wyceny określony w ust. 1 stosuje się również wtedy, gdy aktywa finansowe nabyte w ramach standaryzowanej transakcji kupna wprowadza się do ksiąg rachunkowych pod datą dnia rozliczenia transakcji, z uwzględnieniem § 21 ust. 3.”;

13) w § 14:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Aktywa finansowe, w tym zaliczone do aktywów instrumenty pochodne, wycenia się nie później niż na koniec okresu sprawozdawczego, w wiarygodnie

ustalanej wartości godziwej, pomniejszając ją o koszty transakcyjne, jeśli ich wysokość byłaby znacząca oraz jeśli koszty transakcyjne nie zostały uwzględnione przy określaniu wartości godziwej na dzień wyceny.”,

b) w ust. 2:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pożyczek udzielonych i należności własnych, z wyjątkiem pożyczek i należności zaliczonych do przeznaczonych do obrotu;”,

– pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3) składników aktywów finansowych, dla których nie istnieje cena rynkowa ustalona jako cena sprzedaży, albo których wartość godziwa nie może być ustalona w inny wiarygodny sposób;

4) składników aktywów finansowych objętych zabezpieczeniem (pozycji zabezpieczanych), chyba że zgodnie z § 32 ust. 2 lub § 33 ust. 2 jednostka jest zobligowana do stosowania przepisów rozdziału 3 i zastosowanie przepisu ust. 1 byłoby uzasadnione.”;

14) § 15 otrzymuje brzmienie:

„§ 15. 1. Za wiarygodnie oszacowaną wartość godziwą uznaje się:

- 1) cenę rynkową z aktywnego rynku (poziom 1 hierarchii wartości godziwej) identycznych instrumentów finansowych;
- 2) w przypadku braku ceny, o której mowa w pkt 1, wartość otrzymaną przy zastosowaniu modelu wyceny, w której znaczące dane wejściowe są obserwowalne w sposób bezpośredni lub pośredni (poziom 2 hierarchii wartości godziwej);
- 3) w przypadku braku ceny lub wartości, o których mowa w pkt 1 i 2, wartość godziwą ustaloną za pomocą modelu wyceny opartego o dane nieobserwowalne (poziom 3 hierarchii wartości godziwej).

2. Dla potrzeb uznania oszacowanej wartości godziwej za wiarygodną jednostka powinna dysponować wiarygodnymi informacjami dostępnymi w danych okolicznościach na temat założeń, które przyjęliby uczestnicy rynku przeprowadzający wycenę za pomocą modelu.

3. W odniesieniu do wyceny inwestycji w tytuły uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania lub certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, w przypadku braku aktywnego rynku, za wartość godziwą inwestycji, uznaje się cenę odkupu lub wykupu tytułu uczestnictwa określoną przez instytucję wspólnego inwestowania lub certyfikatu

inwestycyjnego funduszu inwestycyjnego i obowiązującą na dzień bilansowy, jeżeli cena ta została ustalona według wartości aktywów netto tej instytucji lub tego funduszu przypadającej na tytuł uczestnictwa lub certyfikat inwestycyjny.

4. W przypadku gdy występują ograniczenia lub zawieszenia odkupu lub wykupu tytułów uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania lub certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych po cenie wskazanej w ust. 3 lub znane są okoliczności wskazujące, że wartość aktywów netto określona przez instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny przypadająca na tytuł uczestnictwa lub certyfikat inwestycyjny nie została określona w wartości godziwej, należy oszacować wartość godziwą inwestycji w tytuły uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania lub certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych na dzień bilansowy, stosując wycenę za pomocą modelu.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, wycenę inwestycji w tytuły uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania lub certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych traktuje się jako wycenę wartości godziwej sklasyfikowanej na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej. Instytucja wspólnego inwestowania i fundusz inwestycyjny ujawniają w dodatkowych informacjach i objaśnieniach sprawozdania finansowego opis technik wyceny oraz zakres i źródła danych obserwowalnych i nieobserwowalnych wykorzystanych do ustalenia wartości godziwej.”;

15) w § 16:

a) w pkt 1 skreśla się zdanie drugie,

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) aktywa finansowe, dla których nie jest ustalony termin wymagalności – w cenie nabycia ustalonej w sposób określony odpowiednio w § 13, § 22a albo § 23 ust. 3 i 4, z uwzględnieniem § 24.”;

16) § 17 otrzymuje brzmienie:

„§ 17. Wyrażone w walutach obcych aktywa finansowe, z wyjątkiem zaliczonych do instrumentów zabezpieczających, jak również zobowiązania finansowe wycenia się w sposób określony w art. 30 ust. 1-3 ustawy. Różnice kursowe powstałe na dzień wyceny aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się w księgach rachunkowych zgodnie z § 21 ust. 1 i 2, § 22 oraz § 25 ust. 1. Jeżeli jednostka przyjęła sposób ujmowania przeszacowań dla aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zgodnie z § 21 ust. 2 pkt 2 i dla dłużnych aktywów finansowych nalicza przychody zgodnie z § 25 ust. 1, to różnice

kursowe związane z przeliczeniem takich pozycji do wysokości skorygowanej ceny nabycia są ujmowane w wyniku finansowym danego okresu sprawozdawczego.”;

17) w § 18:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zobowiązania finansowe, z wyjątkiem pozycji zabezpieczanych, wycenia się nie później niż na koniec okresu sprawozdawczego, w wysokości skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem § 18a.”,

b) w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Nie podlega przeszacowaniu ustalona na dzień wprowadzenia do ksiąg rachunkowych wartość instrumentów pochodnych, których rozliczenie nastąpi drogą wydania instrumentów kapitałowych nienotowanych na aktywnym rynku, chyba że istnieje możliwość wiarygodnego określenia ich wartości godziwej.”,

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Udzielone przez jednostkę gwarancje spełniające definicję instrumentu finansowego wycenia się, nie później niż na koniec okresu sprawozdawczego, do dnia ich wygaśnięcia, w ich wartości godziwej. Jeżeli nie można ustalić wartości godziwej gwarancji w sposób określony w § 15, to wycenia się ją w kwocie odzwierciedlającej sumę należnych kwot z tytułu udzielenia gwarancji pomniejszonej o rozliczone w wyniku finansowym przychody z tytułu gwarancji od momentu jej udzielenia lub w wysokości rezerwy, jaka zostałaby utworzona zgodnie z art. 35d ustawy, w zależności od tego, która z nich jest wyższa.

4. Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części zobowiązania finansowego wynik z operacji ustala się jako różnicę między kwotą zapłaty a wartością wyłączonego z ksiąg rachunkowych zobowiązania, z uwzględnieniem przypadającego na nie nierozliczonego dyskonta lub premii. Wynik ten zalicza się do przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego, z uwzględnieniem § 20a.”,

d) dodaje się ust. 5–7 w brzmieniu:

„5. Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części zobowiązania finansowego w wyniku jego umorzenia, wynik z operacji ustala się według wartości wyłączonego z ksiąg rachunkowych zobowiązania, z uwzględnieniem przypadającego na nie nierozliczonego dyskonta lub premii.

6. Wynik z operacji, o którym mowa w ust. 5, zalicza się do przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego, chyba że:

- 1) są spełnione kryteria, o których mowa w art. 36 ust. 2d ustawy;
- 2) transakcja nie kwalifikuje się do ujęcia w wyniku finansowym ze względu na brak możliwości zakwalifikowania do przychodów i zysków w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 30 ustawy.

7. Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części zobowiązania finansowego w wyniku jego konwersji na kapitał własny, bezpośrednio przed konwersją jednostka wycenia zobowiązanie finansowe według zasad przewidzianych dla wyceny bilansowej, a następnie stosuje art. 36 ust. 2c ustawy.”;

18) po § 18 dodaje się § 18a w brzmieniu:

„§ 18a. 1. W przypadku aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych w skorygowanej cenie nabycia, jak również w przypadku aktywów finansowych, które jednostka wycenia zgodnie z § 21 ust. 2 pkt 2 oraz § 25 ust. 3, zmiana przepływów pieniężnych związana z modyfikacją warunków umownych, która nie skutkuje wyłączeniem dotychczas wykazywanego składnika z ksiąg rachunkowych, lub która jest związana ze zmianą oczekiwań co do realizacji przepływów pieniężnych rozliczana jest przez ustalenie nowej skorygowanej ceny nabycia. Nowo ustalona skorygowana cena nabycia odzwierciedla przyszłe przepływy pieniężne uwzględniające modyfikację warunków umownych, zdyskontowane przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej sprzed modyfikacji. Strata w wyniku modyfikacji lub zysk osiągnięty w wyniku modyfikacji odnoszone są odpowiednio do kosztów lub przychodów finansowych. Koszty transakcyjne modyfikacji, prowizje lub opłaty związane bezpośrednio z modyfikacją korygują wartość bilansową zmodyfikowanych aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych i amortyzowane są w okresie do zapadalności zmodyfikowanych aktywów lub zobowiązań finansowych.

2. Jeżeli modyfikacje przepływów pieniężnych wynikają ze zmian w referencyjnych stopach procentowych lub wskaźniku inflacji, to jednostka weryfikuje efektywną stopę procentową.”;

19) § 19:

a) w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej, skorygowanej cenie

nabycia lub cenie nabycia wynik z operacji ustala się jako różnicę między kwotą osiągniętych wpływów a wartością wydanych aktywów, skorygowaną o odpisy aktualizujące ich wartość odniesione do tego dnia na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny.”,

b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. W przypadku wyłączenia z ksiąg rachunkowych tylko części składnika aktywów finansowych, wartość danego składnika aktywów finansowych oraz związane z nim odpisy aktualizujące odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny rozlicza się między część wartości tego składnika pozostającą w księgach rachunkowych i część zbytą, proporcjonalnie do ustalonych na dzień zbycia wartości godziwych tych części. Koszty transakcyjne związane z częściowym rozliczeniem składnika aktywów finansowych są uwzględniane w wyniku z operacji.

3. Jeżeli nie można ustalić wartości godziwej części składnika aktywów finansowych pozostającej w księgach rachunkowych w sposób określony w § 15, to wartość danego składnika aktywów finansowych oraz związane z nim odpisy aktualizujące odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny rozlicza się między część wartości tego składnika pozostającą w księgach rachunkowych i część zbytą, proporcjonalnie do ustalonych na dzień zbycia wartości księgowych tych części. Koszty transakcyjne związane z częściowym rozliczeniem składnika aktywów finansowych są uwzględniane w wyniku z operacji.”;

20) w § 20:

a) ust. 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku gdy zgodnie z zawartą umową instrumentu pochodnego jednostka wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe, a w zamian wprowadza do ksiąg rachunkowych nowy składnik aktywów finansowych lub nowe zobowiązanie finansowe, to nowo powstałe aktywa i zobowiązania finansowe wycenia się w ich wartości godziwej ustalonej na dzień tej zamiany. Wynik z operacji odpowiednio zbycia aktywów finansowych albo rozliczenia zobowiązań finansowych ustala się jako różnicę między osiągniętymi wpływami a wynikającą z ksiąg rachunkowych wartością zbytego składnika aktywów finansowych, skorygowaną o odpisy aktualizujące jego wartość odniesione do tego dnia na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, albo jako różnicę między poniesionymi wydatkami a wynikającą z ksiąg rachunkowych

wartością rozliczonego zobowiązania finansowego, pomniejszoną o wartość godziwą nowo powstałego zobowiązania finansowego lub powiększoną o wartość godziwą nowo powstałych aktywów finansowych. Wynik ten zalicza się do przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego z uwzględnieniem przepisów rozdziału 4.

2. Jeżeli w związku z rozliczeniem instrumentu pochodnego nie można ustalić wartości godziwej nowo powstałych aktywów lub zobowiązań finansowych w sposób określony w § 15, to do ksiąg rachunkowych wprowadza się:

- 1) aktywa finansowe – w wartości równej wartości godziwej wyłączonych z ksiąg rachunkowych lub przekazanych aktywów finansowych, skorygowanej o wartość godziwą wyłączonych z ksiąg zobowiązań finansowych,
- 2) zobowiązania finansowe – w wartości równej wartości godziwej wyłączonych z ksiąg zobowiązań finansowych, skorygowanej o wartość godziwą wyłączonych z ksiąg lub przekazanych aktywów finansowych

– nie niższą niż zero, przy czym wynik z operacji zbycia aktywów ustala się zgodnie z § 19 ust. 1.

3. Jeżeli w związku z rozliczeniem instrumentu pochodnego w zamian za nowo powstałe aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe jednostka wyłącza z ksiąg rachunkowych tylko część składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, zasady określone w ust. 1 stosuje się odpowiednio.”,

b) uchyla się ust. 4;

21) po § 20 dodaje się § 20a i § 20b w brzmieniu:

„§ 20a. 1. Jeżeli zgodnie z § 12 ust. 4 lub 5 jednostka wyłącza z ksiąg rachunkowych zobowiązanie finansowe i wprowadza w to miejsce nowe zobowiązanie finansowe, to nowo powstałe zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej. Różnicę między wartością bilansową zobowiązań finansowych wyłączonych z ksiąg rachunkowych a sumą wartości przekazanej zapłaty oraz wartości godziwej nowego zobowiązania finansowego odnosi się do przychodów lub kosztów finansowych. Do kosztów finansowych zalicza się również koszty transakcyjne poniesione bezpośrednio w związku z transakcją.

2. Jeżeli zgodnie z § 12 ust. 4 lub 5 jednostka wyłącza z ksiąg rachunkowych część zobowiązania finansowego, wnosząc na rzecz wierzyciela określoną zapłatę oraz wprowadzając nowe zobowiązanie finansowe, to taką transakcję rozlicza się na zasadach

określonych w ust. 1, przy czym wartość bilansową wyłączonej części zobowiązania finansowego ustala się według relacji wartości godziwej części zobowiązań finansowych wyłączonych do wartości godziwej zobowiązań finansowych pozostających w księgach rachunkowych.

§ 20b. 1. W przypadku emisji instrumentu złożonego na dzień zawarcia kontraktu jednostka wyodrębnia z niego zobowiązanie finansowe i element kapitałowy kwalifikowany do kapitałów własnych. Zobowiązanie finansowe na ten dzień jest wyceniane w wartości godziwej. Element kapitałowy jest wyceniany jako różnica między wartością wpływów otrzymanych z tytułu emisji instrumentu złożonego i wartości godziwej zobowiązania finansowego. Po ujęciu początkowym zobowiązanie finansowe podlega ogólnym zasadom wyceny.

2. Koszty transakcyjne emisji instrumentów złożonych są rozliczane proporcjonalnie na zobowiązanie finansowe i element kapitałowy według ich wartości ustalonych na moment początkowego ujęcia.”;

22) w § 21 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Przeszacowanie skutkujące ujęciem przychodów finansowych lub zysku na kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny ujmuje się w korespondencji ze składnikiem aktywów finansowych, który nie podlega odrębnej wycenie, a jest zaliczany do tej kategorii, do której zaliczony będzie składnik nabyty w ramach standaryzowanej transakcji kupna.

5. Przeszacowanie skutkujące ujęciem kosztów finansowych lub straty na kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny ujmuje się w korespondencji ze składnikiem zobowiązań finansowych, który nie podlega odrębnej wycenie i jest zaliczany do innych zobowiązań finansowych. Ujęte aktywa lub zobowiązania finansowe w związku z wyceną nieujętych pozycji nabywanych w ramach standaryzowanej transakcji kupna korygują wartość nowo ujętych składników finansowych, jako element przeszacowania.”;

23) § 22 otrzymuje brzmienie:

„§ 22. Skutki przeszacowania aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wysokości skorygowanej ceny nabycia – z wyjątkiem pozycji zabezpieczanych i zabezpieczających – w tym rozliczane z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej odpisy z tytułu dyskonta lub premii, jak również pozostałe różnice ustalone na dzień ich wyłączenia z ksiąg rachunkowych, zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego, w którym nastąpiło przeszacowanie, o ile koszty

finansowe nie kwalifikują się do ujęcia w wartości początkowej aktywów zgodnie z art. 28 ust. 8 ustawy.”;

24) w § 23:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadkach uzasadniających przeszacowanie aktywów finansowych, dotychczas wykazywanych w wartości godziwej, do wysokości skorygowanych cen nabycia, jak również wtedy, gdy ustalanie wartości godziwej aktywów stało się niemożliwe, wynikająca z ksiąg rachunkowych wartość godziwa stanowi na dzień przeszacowania odpowiednik ceny nabycia aktywów określonej w § 13.”,

b) dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Skutki przeszacowania aktywów finansowych, o których mowa w ust. 3, powstałe w okresach przeszłych, a odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, rozlicza się w następujący sposób:

- 1) zyski i straty z przeszacowania aktywów finansowych, dla których nie jest określony termin wymagalności, pozostają w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny do dnia wyłączenia tych aktywów z ksiąg rachunkowych lub uznania utraty wartości; na dzień uznania utraty wartości jednostka rozlicza zyski i straty wykazane w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny z odpisem aktualizującym, zgodnie z § 24; na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych zyski i straty wykazane w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny rozlicza się zgodnie z § 19 ust. 1;
- 2) zyski i straty z przeszacowania aktywów finansowych, dla których jest określony termin wymagalności, pozostają w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny i rozlicza się je w okresie do terminu wymagalności za pomocą efektywnej stopy procentowej; na dzień uznania utraty wartości jednostka rozlicza zyski i straty wykazane w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny z odpisem aktualizującym, zgodnie z § 24.

5. W przypadku aktywów finansowych, dla których jest określony termin wymagalności, różnicę między odpowiednikiem ceny nabycia określonym zgodnie z ust. 3 i wartością tych aktywów w terminie wymagalności, w tym również kwot otrzymywanych do dnia wymagalności, rozlicza się do dnia wymagalności przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem § 24.”;

25) w § 24:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1f w brzmieniu:

„1a. Za trwałą utratę wartości uznaje się w szczególności wystąpienie następujących zdarzeń powodujących stratę:

- 1) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika, w tym niepowodzenia w refinansowaniu długu lub zaciąganiu nowych zobowiązań o charakterze kredytowym;
- 2) niedotrzymanie warunków umowy, w tym niespłacenie albo zaleganie ze spłacaniem odsetek lub nominału;
- 3) przyznanie pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym przypadku pożyczkodawca by nie udzielił;
- 4) wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej pożyczkobiorcy ze względu na jego sytuację finansową;
- 5) zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe emitenta lub dłużnika.

1b. Za trwałą utratę wartości instrumentów kapitałowych uznaje się również w szczególności wystąpienie następujących zdarzeń powodujących stratę:

- 1) znaczące, negatywne zmiany mające miejsce w środowisku, w szczególności technologicznym, rynkowym, gospodarczym lub prawnym, w którym działa emitent, wskazujące, że cena nabycia instrumentów kapitałowych, o której mowa w § 13 ust. 1, może nie zostać odzyskana;
- 2) znaczący spadek wartości godziwej instrumentu kapitałowego poniżej ceny nabycia, o której mowa w § 13 ust. 1;
- 3) przedłużający się spadek wartości godziwej instrumentu kapitałowego poniżej ceny nabycia, o której mowa w § 13 ust. 1.

1c. Za trwałą utratę wartości instrumentów dłużnych uznaje się również w szczególności wystąpienie następujących zdarzeń powodujących stratę:

- 1) uzyskanie informacji o negatywnych zmianach dotyczących statusu płatności pożyczkobiorców w grupie aktywów finansowych o cechach ekonomicznych i ryzyku analogicznym do cech i ryzyka składnika aktywów finansowych podlegającego ocenie;

- 2) niekorzystne zmiany w środowisku gospodarczym takich pożyczkobiorców wskazujące, że odzyskanie wartości bilansowej składnika aktywów finansowych nie będzie możliwe.

1d. Identyfikując trwałą utratę wartości, jednostka bierze pod uwagę okoliczności, zdarzenia i informacje istniejące na dzień bilansowy, a także okoliczności, zdarzenia i informacje, które wystąpiły po dniu bilansowym a przed zatwierdzeniem sprawozdania, o którym mowa w art. 54 ustawy, lecz wskazują na istnienie dowodów utraty wartości lub ich brak na dzień bilansowy.

1e. Jednostka identyfikuje trwałą utratę wartości na dzień bilansowy, jeżeli po dniu bilansowym nastąpi, w szczególności:

- 1) znaczący spadek wartości godziwej instrumentu kapitałowego poniżej ceny nabycia, o której mowa w § 13 ust. 1;
- 2) przedłużający się spadek wartości godziwej instrumentu kapitałowego poniżej ceny nabycia, o której mowa w § 13 ust. 1.

1f. Jednostka nie identyfikuje trwałej utraty wartości na dzień bilansowy, jeżeli po dniu bilansowym wartość godziwa instrumentu kapitałowego wzrasta tak, że jego cena nabycia, o której mowa w § 13 ust. 1, może być w całości odzyskana.”,

b) w ust. 2:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w przypadku aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej, zgodnie z § 21 ust. 2 pkt 2 – jako różnicę między ceną nabycia składnika aktywów finansowych i jego wartością godziwą ustaloną na dzień wyceny, przy czym odpis rozlicza się w pierwszej kolejności ze skumulowanym zyskiem ujętym w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny dla tej pozycji, a w przypadku wykazywania w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny dla tej pozycji skumulowanej straty, podlega ona przeniesieniu do kosztów finansowych;”

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) w przypadku aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej, zgodnie z § 25 ust. 3 – jako różnicę między skorygowaną ceną nabycia składnika aktywów finansowych i jego wartością godziwą ustaloną na dzień wyceny, przy czym odpis rozlicza się w pierwszej kolejności ze skumulowanym zyskiem ujętym w kapitale (funduszu) z aktualizacji

wyceny dla tej pozycji, a w przypadku wykazywania w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny dla tej pozycji skumulowanej straty, podlega ona przeniesieniu do kosztów finansowych;”;

26) w § 25 w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przychody z odsetek obejmują naliczone odsetki wyliczone za pomocą efektywnej stopy procentowej, w tym wszelkie odpisy dyskonta, premii lub innej różnicy między wartością aktywów finansowych wynikającą z ksiąg rachunkowych na dzień wyceny i ich wartością w terminie wymagalności.”;

27) w § 26:

a) w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli nie można wiarygodnie ustalić, jaka część dywidendy dotyczy lat obrotowych poprzedzających dzień nabycia albo można przyjąć, że kwota dywidendy nie stanowi zwrotu części zapłaconej ceny nabycia instrumentu, to dywidendę zalicza się do przychodów finansowych na dzień, o którym mowa w ust. 1.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do innych pożytków uzyskiwanych z udziałów kapitałowych.”;

28) w § 28:

a) w ust. 1:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) identyfikację instrumentu zabezpieczającego oraz zabezpieczanych przez ten instrument: składników aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych, uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania albo planowanej transakcji;”;

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) opis wybranej metody pomiaru skuteczności zabezpieczenia zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej związanych z określonym rodzajem ryzyka.”;

b) w ust. 2 pkt 1–3 otrzymują brzmienie:

„1) przepływy pieniężne poddane zabezpieczeniu, w tym wynikające z planowanej transakcji, wynikają z zawartych umów lub są wysoce prawdopodobne i mogą wpływać bezpośrednio lub pośrednio na wynik finansowy;

- 2) skuteczność zabezpieczenia może być wiarygodnie zmierzona na podstawie wiarygodnie ustalonej wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych z nią związanych oraz wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego; przepis § 15 stosuje się odpowiednio;
 - 3) w okresie sprawozdawczym skuteczność zabezpieczenia jest mierzona na bieżąco i utrzymuje się na wysokim poziomie, a także nie różni się istotnie od założeń przyjętych w udokumentowanej strategii zarządzania ryzykiem.”,
 - c) w ust. 4 użyty trzykrotnie wyraz „efektywności” zastępuje się wyrazem „skuteczności”;
- 29) w § 29:
- a) w ust. 1 w zdaniu drugim skreśla się wyrazy „ , z wyjątkiem tych, które wystawiono w celu zamknięcia pozycji nabytych opcji, w tym wbudowanych w inny instrument finansowy”,
 - b) w ust. 3 skreśla się wyrazy „zaliczone do kategorii utrzymywanych do terminu wymagalności,”,
 - c) w ust. 4 wyraz „efektywność” zastępuje się wyrazem „skuteczność”;
- 30) w § 30:
- a) w ust. 2 w zdaniu trzecim wyraz „efektywności” zastępuje się wyrazem „skuteczności”,
 - b) w ust. 3 wyraz „efektywność” zastępuje się wyrazem „skuteczność”;
- 31) w § 32:
- a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Skutki przeszacowania rozlicza się za pomocą efektywnej stopy procentowej przeliczonej na dzień rozpoczęcia rozliczenia. Jeżeli rozliczenie skutków przeszacowania z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej nie jest możliwe, skutki przeszacowania rozlicza się liniowo.”,
 - b) w ust. 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Nie stosuje się przepisów ust. 1-3a od dnia, gdy:”;
- 32) w § 33:
- a) w ust. 1:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zyski lub straty z wyceny wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego lub z wyceny składnika walutowego instrumentu

zabezpieczającego niebędącego instrumentem pochodnym, w części uznanej, zgodnie z § 28 ust. 4, za skuteczne zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczaną pozycją, odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny; bezwzględna wartość kwoty odniesionej na kapitał, to jest w pełni skutecznego zabezpieczenia, nie może być jednak wyższa od skumulowanej zmiany wartości godziwej (wartości bieżącej) pozostałych przyszłych przepływów pieniężnych, wynikających z zabezpieczanej pozycji ustalonej od momentu ustanowienia zabezpieczenia;”

– w pkt 2 wyraz „efektywnego” zastępuje się wyrazem „skutecznego”;

b) w ust. 2 wyraz „efektywności” zastępuje się wyrazem „skuteczności”;

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Wykazane w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny zyski lub straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych tego okresu sprawozdawczego, w którym zabezpieczone przyszłe przepływy pieniężne wywierają wpływ na wynik finansowy tego okresu.

4. Jeżeli zabezpieczone przepływy pieniężne poddane zabezpieczeniu powodują powstanie aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych albo zabezpieczane przepływy pieniężne wywierają wpływ na wartość początkową składnika aktywów finansowych, zgodnie z art. 28 ust. 8 ustawy, to na dzień wprowadzenia tych pozycji do ksiąg rachunkowych zyski lub straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego ujęte do tego dnia w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny odpisuje się i odpowiednio dolicza do ceny nabycia lub inaczej określonej wartości początkowej, wprowadzonych do ksiąg rachunkowych aktywów, zobowiązań lub składnika ujmowanego zgodnie z art. 28 ust. 8 ustawy.”

d) w ust. 5:

– w pkt 1 w zdaniu drugim wyrazy „uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie lub planowana transakcja” zastępuje się wyrazami „zabezpieczane przepływy pieniężne”;

- w pkt 2 w zdaniu drugim wyrazy „uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie lub planowana transakcja” zastępuje się wyrazami „zabezpieczane przepływy pieniężne”,
- w pkt 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„w ocenie jednostki zabezpieczane przepływy pieniężne, w tym planowana transakcja lub uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie, nie będą realizowane.”;

33) w § 34:

- a) w pkt 2 wyraz „efektywne” zastępuje się wyrazem „skuteczne”,
- b) w pkt 3 wyraz „efektywnego” zastępuje się wyrazem „skutecznego”;

34) tytuł rozdziału 5 otrzymuje brzmienie:

„Prezentacja instrumentów finansowych i ujawnianie informacji”;

35) po § 35 dodaje się § 35a w brzmieniu:

„§ 35a. Jednostka prezentuje w bilansie aktywa finansowe przeznaczone do obrotu odrębnie od zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu.”;

36) w § 39 uchyla się ust. 1 i 3;

37) w § 40:

- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Informacje dotyczące aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu są prezentowane w dodatkowych informacjach i objaśnieniach odrębnie od informacji dotyczących zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu.”,

- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli wartość godziwa aktywów finansowych zaliczonych do kategorii przeznaczonych do obrotu lub dostępnych do sprzedaży nie może być wiarygodnie ustalona i wycenia się je w skorygowanej cenie nabycia lub cenie nabycia, to w dodatkowych informacjach i objaśnieniach podaje się ich wartość wykazaną w bilansie oraz przyczyny, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej tych aktywów, a także, o ile to możliwe, określa się granice przedziału, w którym wartość godziwa tych instrumentów może się zawierać.”.

§ 2. 1. Przepisy rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem:

- 1) mają zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych sporządzanych za rok obrotowy rozpoczynający się po dniu 31 grudnia 2023 r.;
- 2) mogą być stosowane do sprawozdań finansowych sporządzanych za rok obrotowy rozpoczynający się przed dniem 1 stycznia 2024 r.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w dodatkowych informacjach i objaśnieniach sprawozdania finansowego zamieszcza się informację o sporządzeniu sprawozdań finansowych zgodnie z przepisami rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

3. W sprawozdaniach finansowych sporządzanych po raz pierwszy zgodnie z przepisami rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, nie dokonuje się przekształcenia danych porównawczych za poprzedni okres sprawozdawczy.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER FINANSÓW

Za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
Renata Łućko
Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego
w Ministerstwie Finansów
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/